

XI. Oikeusaputoimisto.

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin vähävaraisten oikeusaputoimiston toiminnasta vuonna 1919 oli seuraava:

Oikeusapulautakunnan jäsenet. Helmikuun 4 p:nä 1919 kaupunginvaltuusto valitsi oikeusapulautakunnan jäseniksi professori W. Chydeniuksen, molempien oikeuksien kandidaatin V. Hakkilan ja varatuomari O. Möllerin sekä varajäseniksi varatuomarit V. Joutsenlahden ja Hj. J. Procopén.

Oikeusapulautakunta kokoontui vuonna 1919 kaikkiaan viidesti, jolloin oikeusaputoimiston juoksevia asioita käsiteltiin.

Oikeusavustajan apulaisen varatuomari M. Wilskmanin vuonna 1918 erottua yllämainitusta toimestaan ja viran ainoan hakijan varatuomari J. S. Ilmasen anottua, ettei häntä otettaisi huomioon virkaa täytettäessä, valittiin virkaan toukokuun 20 p:nä; sittenkuin se oli uudelleen julistettu haettavaksi, kolmesta hakijasta varatuomari A. W. Falck.

Toimiston tarverahain, siivouksen y. m. määräraha, joka oli 3,000:— markan suuruinen, osoittautui vallitsevan kalliin ajan johdosta riittämättömäksi, minkä vuoksi vuoden kuluessa anottiin 1,500:— markan lisämäärärahaa, jonka kaupunginvaltuusto myönsikin.

Toimiston yhteistyö samanlaisten ulkomaisten laitosten kanssa supistui eräihin Tukholman kaupungin oikeusapukonttorin laskuun suoritettuihin tehtäviin. Oman maan köyhäinasianajajain kanssa sensijaan oltiin vilkkaassa vuorovaikutuksessa.

Muutoin jatkui oikeusaputoimiston toiminta vuonna 1919 entiseen tapaan. Toimiston käyttäjien luku lisääntyi jonkin verran verrattuna edelliseen vuoteen, jolloin toimisto kapinan johdosta oli suljettuna lähes kolme kuukautta. Todennäköistä on, että käyntien luku toimistossa tulee lisääntymään säännöllisten olojen jälleen palattua.

Käyntejä oli kertomusvuonna 3,762 edellisen vuoden 2,162:n sijasta, ja ryhmittäytyvät ne vuoden eri kuukausien kesken seuraavasti:

Tammikuu	(25 päivää)	315	Heinäkuu	(25 päivää)	273
Helmikuu	(24 »)	301	Elokuu	(25 »)	251
Maaliskuu	(25 »)	352	Syyskuu	(26 »)	401
Huhtikuu	(23 »)	341	Lokakuu	(27 »)	369
Toukokuu	(25 »)	329	Marraskuu	(25 »)	298
Kesäkuu	(22 »)	273	Joulukuu	(23 »)	259

Yhteensä 3,762

Oikeusaputoimisto oli vuoden varrella avoinna 295 päivää, joten siis päivittäisiä käyntejä oli 12.75 edellisen vuoden 9.12:n sijasta. Suurin päivittäinen käyntien luku oli 31 ja vähin 2.

Vuoden varrella käsiteltiin 635 eri asiaa, joista 601 oli saapunut vuonna 1919 ja 34 oli ratkaisematta edelliseltä vuodelta. Kirjallisia toimituksia oli 790, niistä hakukirjoja 238.

Säätynsä ja ammattinsa sekä sukupuolensa mukaan ryhmittäytyvät kävijät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.		Mp.	Np.	Yht.
Naimisissa olevia naisia ja leskiä	—	228	228	Kirjaltajia	2	—	2
Työläisiä	73	67	140	Autonkuljettaja ...	1	—	1
Palkollisia	1	121	122	Lämmittäjä	1	—	1
Käsityöläisiä	32	51	83	Kauppiaa	1	—	1
Neitejä	—	9	9	Kauppamatkustaja .	1	—	1
Kauppa-apulaisia ..	—	8	8	Vuokra-ajuri	1	—	1
Konttoriapulaisia ..	—	5	5	Asukki	1	—	1
Talonmiehiä	4	—	4	Kassanhoitaja	—	1	1
Tarjoilijattaria	—	4	4	Mekaanikko	1	—	1
Vanginvartijoita ...	3	—	3	Muusikko	1	—	1
Koneenkäyttäjää ..	3	—	3	Yövärtija	1	—	1
Asioitsijoita	2	—	2	Ovenvärtija	1	—	1
Partureita	1	1	2	Yksityisopettajat	—	1	1
Hierojia	2	—	2	Sairaanhoitajat ..	—	1	1
Merimiehiä	2	—	2	Välittäjä	1	—	1
Juoksutytöt	—	2	2				
				Yhteensä	136	499	635

Vuoden varrella käsiteltyjen juttujen ryhmittäytyminen laatunsa mukaan käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:	Aviottomain lasten elatus ...	58
Vuokrasopimuksia	Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	25
Työ- ja työehtosopimuksia ..	Testamenttioikeuteen kuuluvia	
Muita saamis oikeuksia	asioita	1
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	Yleisiä veroja koskevia asioita ..	13
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:	Tapaturmavakuutusta koskevia	
Aviorii-toja	asioita	7
Avioeroja	Vähäpätöisiä rikosasioita	18
Kihlauksen purkautumisia ..	Erinäisiä tiedusteluja, hakemuk-	
Pesäero	sia, valituksia y. m.	102
Perheen elatus	Yhteensä	635

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteestä riippui, vuoden varrella lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 618, niinkuin näkyy alempana olevasta taulusta:

Sopimalla ratkaistu	131	Juttuja, joissa toimisto otti	
Oikeudenkäynnillä ratkaistu ..	104	haasteen, mutta ei ajanut jut-	
Erin. syistä jätetty sillensä....	245	tua	13
Annettu eri viranomaisille	125	Yhteensä	618

Edellä mainitut, eri viranomaisille annetut 125 asiaa jakautuivat eri virastojen ja viranomaisten kesken seuraavasti:

Valtioneuvosto.....	21	Helsingin holhouslautakunta ..	1
Korkein oikeus	7	» kaupunginvaltuusto ..	1
Sotaministeriö	1	» vuokralautakunta	2
Ulkoministeriö	1	» raastuvanarkisto	4
Turun hovioikeus	7	Hollolan kihlak. kruununvouti	1
Rautatiehallitus	1	Hauhon » »	1
Merenkulkuhallitus	1	Kuopion » »	1
Uudenmaan äänin maaherra ..	22	Maskun » »	1
Porvoon hiippak. tuomiokapituli	8	Pernajan » »	2
Uudenm. lään. kutsuntalautak.	5	Raaseporin » »	1
Vakuutusneuvosto	1	Ahvenanmaan » »	1
Raaseporin tuomiok. tuomari...	1	Tornion kaupunginvouti	1
Helsingin maistraatti.....	15	Turun »	1
Helsingin rahatoimikamari	1	»Aunuksen Hoitokunta»	1
» tutkijalautakunta	13	Viron hallitus	1

Yhteensä 125

Se seikka että 245 asiaa jätettiin sillensä, johtui enimmältä osalta siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää varattomuudentodistusta.

Haaste oli otettu 13 jutussa, mutta näitä juttuja ei oikeusaputoimisto sittemmin ajanut, osin syystä että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella sijaitseviin oikeuksiin, osin syystä etteivät hakijat ilmoittaneet toimistolle, milloin jutut tulisivat esille tšekäläisessä raastuvanoikeudessa.

Oikeudenkäynnillä ratkaistuista jutuista voitettiin 87 ja hävittiin 17. Kaupungin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin kaikkiaan 224 kertaa 156 päivänä.

Vuoden päättyessä oli 17 asiaa lopullisesti ratkaisematta. Näistä oli 5 oikeudenkäynnin ja 12 eri viranomaisten ratkaisun varassa.